

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Комисия за енергийно
и водно регулиране

Вх. №...../.....2019 г.

ДО
ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КЕВР

Д О К Л А Д

от

дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ и
дирекция „Правна“

Относно: *Утвърждаване на цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Административното производство е образувано по подадено от Държавно предприятие „Национална компания Железопътна инфраструктура“ (ДП НКЖИ) заявление с вх. № Е-13-147-4 от 28.03.2019 г. за утвърждаване на цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт.

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8 от Закона за енергетиката (ЗЕ) Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) осъществява регулиране на цените в случаите, предвидени в този закон. По силата на чл. 30, ал. 1, т. 15 от ЗЕ на регулиране от Комисията подлежи цената за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт.

С Решение № № Ц-49 от 30.12.2015 г. КЕВР е утвърдила на ДП НКЖИ за първия ценови период от втория регулаторен период цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт в размер на 0,14673 лв./kWh, без ДДС, при необходими годишни приходи от 42 555 хил. лв. и пренесена електрическа енергия – 274 211 MWh.

Съгласно чл. 3, ал. 7 от Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ) Комисията с решение определя приложим метод за регулиране на енергийните предприятия, като се ръководи от принципите по чл. 23 и чл. 31 от ЗЕ. Предвид разпоредбата на чл. 3, ал. 2, т. 2 от НРЦЕЕ, при метода „горна граница на приходи“ регулаторният период е с продължителност от 2 до 5 години, като след проведен регулаторен преглед Комисията утвърждава цени и необходими годишни приходи на енергийното предприятие за първата година от регулаторния период и може да ги изменя в края на всяка ценова година или в края на регулаторния период в съответствие с глава трета от НРЦЕЕ.

С оглед равнопоставеност с дружествата, осъществяващи дейността „разпределение на електрическа енергия“, най-подходящият метод за регулиране на цените за мрежови услуги през електроразпределителната мрежа на ДП НКЖИ е методът „горна граница на приходи“. При този метод за регулиране енергийните дружества са мотивирани да работят по-ефективно, тъй като имат възможност да реализират допълнителна възвръщаемост, ако постигнат определените от регулатора целеви показатели. Посоченият метод насърчава бизнес активността и повишава ефективността на работа на регулираните дружества, тъй като е свързан с определяни от регулатора показатели за качество и критерии за изпълнението им. Последното е инструмент за осъществяване на регулаторна политика в защита на интересите на клиентите, тъй като необходимите приходи на енергийните предприятия за всеки ценови период се коригират в зависимост от изпълнението на показателите за качество на енергията и за качество на обслужването през предходната година (аргумент от чл. 9 от НРЦЕЕ). Основната цел на регулирането на цените чрез метода „горна граница на приходи“ е създаването на стимули за енергийните предприятия да намаляват своите разходи. Това се постига чрез определяне на приходи, респективно цени, които енергийното предприятие следва да получава за период от няколко години, независимо от размера на разходите, които прави през този период. В тази връзка стимулите предоставят на регулираното предприятие възможност да управлява свободно доходността от дейността си по време на определения регулаторен период. Утвърждаването на необходимите годишни приходи за дейността за първата година от регулаторния период и тяхното изменение само с корекционните фактори през останалите ценови години на регулаторния период осигурява по-голяма прогнозируемост и инвестиции, насочени към постигане на целевите показатели, които да гарантират оптимизиране на разходите и подобряване ефективността на работата на дружествата.

При отчитане на горните аргументи, с оглед осигуряване на устойчивост на ценовото регулиране и предвид принципите по чл. 23 и чл. 31 от ЗЕ е обосновано по отношение на ДП НКЖИ да бъде продължено ценовото регулиране чрез метода „горна граница на приходи“. В тази връзка при определяне на продължителността на следващия регулаторен период на това дружество следва да бъдат взети предвид обстоятелствата: По-продължителен срок на регулаторния период би довел до по-голяма стабилност и прогнозируемост за ДП НКЖИ и за неговите клиенти. От друга страна, по-кратък регулаторен период ще създаде възможност Комисията да провежда по-ефективен контрол по отношение на извършените разходи за осъществяване на лицензионната дейност, по вид, обем и стойност, обема на извършените инвестиции, да прави оценка на постигнатия икономически ефект и влиянието му върху ефективността на работа, изменението на потреблението на тягова електрическа енергия, влиянието на промените в икономическите условия в страната и др.

В Регламент за изпълнение (ЕС) 2015/909 на Комисията от 12 юни 2015 година относно реда и условията за изчисляване на преките разходи, направени вследствие на извършването на влаковата услуга (Регламент 2015/909) са уредени редът и условията за изчисляване на тези разходи. ДП НКЖИ трябва да прилага такси за минимален достъп до железопътната инфраструктура, които се определят на равнището на преките разходи, направени вследствие на извършването на влаковата услуга. В чл. 3, пар. 1 от Регламент 2015/909 се посочва, че преките разходи за цялата мрежа се изчисляват като разликата между, от една страна, разходите за предоставяне на услугите от пакета за минимален достъп и за достъп до инфраструктурата, която свързва обслужващи съоръжения, и от друга страна, недопустимите разходи. Като преки разходи, които следва да се включат в пакета за минимален достъп съгласно Регламент 2015/909, се определят разходите за поддръжка и ремонт на контактната мрежа, без разходите за амортизации на контактната мрежа, разходите за механизация и разходите за персонал, свързан с експлоатацията на

контактната мрежа, т.е. разходите, включени в пакета за минимален достъп, следва да бъдат извадени от цената за разпределение на тягова електрическа енергия.

Съгласно чл. 35, ал. 3 от Закона за железопътния транспорт, размерът на таксите се определя от управителя на железопътната инфраструктура съгласно методика за изчисляване на инфраструктурните такси (пакет за минимален достъп), събирани от управителя на инфраструктурата, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

С оглед гореизложеното и във връзка с определената с Решение № Ц-11 от 01.07.2018 г. продължителност на петия регулаторен период за електроразпределителните дружества, е обосновано да бъде утвърдена продължителност от 2 (две) години на третия регулаторен период за ДП НКЖИ. По този начин във връзка с промяната в структурата на разходите, включени в цената за разпределение на тягова електрическа енергия и инфраструктурните такси, събирани от ДП НКЖИ за достъп до железопътната инфраструктура, ще се балансират стимулите и рисковете, произтичащи от по-продължителен ценови период, както за дружеството, така и за клиентите му.

I. Анализ и оценка на предоставената от дружеството прогнозна информация

Със заявление с вх. № Е-13-147-4 от 28.03.2019 г. ДП НКЖИ е предложило за първата ценова година от третия регулаторен период цена за разпределение на тягова електрическа енергия в размер на 0,13715 лв./kWh, без ДДС, при следните ценообразуващи елементи:

1. Предложената стойност на експлоатационните разходи, административните разходи и разходите с общо предназначение за разпределение, без включени разходи за амортизации, е 27 262 хил. лв.;

2. Прогнозната стойност на разходите за амортизации е 14 772 хил. лв., в т.ч. разходи за амортизации на безвъзмездно придобитите активи – 5 833 хил. лв.;

3. Прогнозна стойност на технологичните разходи по разпределение – 3 716 хил. лв., изчислени при технологичен разход от 7% от количеството активна електрическа енергия, постъпваща в мрежата на ДП НКЖИ в мястото на присъединяване на тяговите подстанции на ниво 110 kV и измерено от средствата за търговско измерване, собственост на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД.

4. Регулаторна база на активите – 84 785 хил. лв., включваща:

- призната балансова стойност на активите – 159 313 хил. лв.;
- среден номинален размер на инвестициите – 13 750 хил. лв.;
- необходим оборотен капитал – 3 305 хил. лв.;
- балансова стойност на активи, придобити по безвъзмезден начин – 85 750 хил. лв.;

5. Норма на възвръщаемост на капитала – 1,15%;

6. Електрическа енергия, разпределена до потребителите на тягова енергия – 271 068 MWh.

II. Ценообразуващи елементи

След анализ на информацията, съдържаща се в заявлението за цени на ДП НКЖИ и представения годишен финансов отчет за 2018 г. на дружеството, са извършени корекции на ценообразуващите елементи, както следва:

1. Технологични разходи при разпределение на електрическа енергия.

1.1. Размер на технологичните разходи:

С решение № Ц-042 от 27.12.2010 г. е определен технологичен разход за първия регулаторен период на ДП НКЖИ в размер на 15%. С Решение Ц-049 от 30.12.2015 г.

технологичният разход за втори регулаторен период е намален до 10% от количеството активна електрическа енергия, постъпваща в мрежата на дружеството.

В заявлението си за утвърждаване на цени ДП НКЖИ посочва, че в периода от 2016 г. до момента електрическият тягов подвижен състав, собственост на железопътните оператори, работещи на територията на България, е оборудван със средства за измерване на електрическата енергия. Единственият клиент, без средства за търговско измерване, е „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД, което възнамерява до 31.12.2019 г. да оборудва електрическия си тягов подвижен състав със средства за търговско мерене. ДП НКЖИ посочва, че това ще доведе до реално отчитане на потребената тягова електрическа енергия, като се очаква намаляване на технологичния разход.

Дружеството е извършило експертна оценка на потенциала за енергийна ефективност на съответните мрежи чрез намаляване на технологичните разходи, както и анализ на преноса, разпределението, управлението на товарите и ефективното функциониране на мрежите.

Във връзка с горното, поради липса на пълна отчетна информация за реално консумираната електрическа енергия от клиентите на дружеството, както и с оглед тенденцията за намаляване на технологичните разходи по разпределението на електрическа енергия от ДП НКЖИ, не следва да се извършва корекция на заявления от дружеството технологичен разход в размер на 7% от пренесената електрическа енергия.

1.2. Цена на електрическата енергия за технологичен разход

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 8в от ЗЕ, за целите на ценообразуването КЕВР следва да определи прогнозна пазарна цена на електрическата енергия за покриване на технологичните разходи на оператора на електропреносната мрежа и на операторите на електроразпределителните мрежи. Прогнозните нива на технологичните разходи по разпределението се остойностяват по сумата от тази цена, цената за задължения към обществото и цените за пренос и достъп през/до електропреносната мрежа (чл. 28, ал. 3 от НРЦЕЕ). В доклад с вх. № Е-Дк-292 от 21.05.2019 г. е изчислена прогнозна пазарна цена за операторите на електроразпределителни мрежи в размер на 92,85 лв./MWh, разходи за балансиране в размер на 1,80 лв./MWh, цена за достъп до електропреносната мрежа в размер на 0,39 лв./MWh, цена за пренос през електропреносната мрежа в размер на 9,86 лв./MWh и цена за задължения към обществото в размер на 20,49 лв./MWh.

2. Разходи за амортизации

Средните разходи за амортизации за третия регулаторен период са определени по следната формула:

$$AM = (AM_1 + AM_2) / 2 - AM\phi + (1,5 * AMI_1 + 0,5 * AMI_2) / 2,$$

където:

AM – средни разходи за амортизации през третия регулаторен период;

AM_1 , AM_2 – разходи за амортизации на съществуващите активи през съответната година на регулаторния период;

$AM\phi$ – средна стойност на годишните отчисления на съществуващите активи, придобити по безвъзмезден начин;

AMI_1 , AMI_2 – разходи за амортизации на инвестициите през съответната година на регулаторния период.

По този начин коректно може да се определи стойността на амортизациите въз основа на конкретния оставащ полезен живот на съществуващите активи за всяка ценова година. За целите на ценообразуването е заложена средноаритметична стойност на разходите за амортизации на съществуващите активи за двете ценови години на третия

регулаторен период, като AM_1 и AM_2 отразяват разходите за амортизации на съществуващите активи съответно за 2019 г. и 2020 г.

хил. лв.

1	Среден годишен разход за амортизации на съществуващите активи	14 772
2	Годишни амортизационни отчисления на безвъзмездно придобитите активи	- 5 833
3	Амортизация на инвестициите	473
4	Среден годишен разход за амортизации	9 412

3. Регулаторна база на активите

3.1. Балансова стойност на съществуващите активи

$$AB = A - \Phi - AM,$$

където:

AB – средна балансовата стойност на съществуващите активи за третия регулаторен период;

A – признатата стойност на активите, които се използват и имат полезен живот, определена на базата на цената на придобиването им;

Φ – стойността на активите, които са придобити чрез финансиране или по безвъзмезден начин, в т.ч. по грантови схеми, дарения, помощи, от клиенти и др.;

AM – амортизацията, определена за регулаторни цели, за периода на използване на възмездно придобитите активи за извършване на лицензионната дейност и изчислена чрез прилагане на линеен метод.

С оглед коректната калкулация на стойността на активите, балансовата стойност на активите, която ще бъде включена в РБА за периода, следва да отразява средната стойност на съществуващите възмездно придобити активи за 2019 г. и 2020 г. За целите на изчисляването, балансовата стойност на активите на дружеството към 31.12.2018 г. е коригирана със стойността на амортизационните отчисления за съответните ценови години от третия регулаторен период. В тази връзка стойността на амортизацията за регулаторни цели, за периода на използване на възмездно придобитите активи за извършване на лицензионната дейност, следва да се определи по следната формула, която следва логиката на изчисление на стойността на активите:

$$AM = AMB + (2 * AM_1 + AM_2 - 3 * AM\Phi) / 2,$$

където:

AMB – стойността на натрупаната амортизация към края на базисната година;

AM_1 , AM_2 – разходи за амортизации на съществуващите активи през съответната година на регулаторния период;

$AM\Phi$ – стойността на годишните отчисления на съществуващите активи, придобити по безвъзмезден начин.

хил. лв.

1	Балансова стойност на активите към 31.12.2018 г.	159 313
2	Балансова стойност на активите, придобити по безвъзмезден начин	85 750
3	Средна стойност за периода на изведени от експлоатация активи	281
4	Призната балансова стойност на активите към 31.12.2018 г. (p.1-p.2- p.3)	73 282
5	Средна стойност на амортизациите $(2 * AM_1 + AM_2 - 3 * AM\Phi) / 2$	13 408
6	Средна балансова стойност на съществуващите активи за регулаторния период (p.4-p.5)	59 874

3.2. Среден номинален размер на инвестициите

$$I = (1,5 * I1 + 0,5 * I2) / 2$$

където:

I – среден номинален размер на инвестициите за регулаторния период, хил. лв.;

II, *II*₁, *II*₂ – прогнозни нетни инвестиции през съответната ценова година, хил. лв.

Прогнозните нетни инвестиции отразяват прогнозната стойност на инвестициите за съответната година, намалени с инвестициите в активи, придобити по безвъзмезден начин, и амортизациите на възмездно придобитите активи.

С оглед точното позициониране на направените инвестиции през годината и коректното им включване в РБА, за целите на ценообразуването се приема, че всички инвестиции за съответната година са извършени по средата на годината и дружествата следва да реализират възвръщаемост само за половината от годината, през която е извършена инвестицията. Прилагайки горната формула, средният номинален размер на инвестициите е изчислен в размер на 7 772 хил. лв.

3.3. Необходим оборотен капитал

В съответствие с разпоредбата на чл. 14, ал. 8 от НРЦЕЕ, оборотният капитал, необходим за осъществяване на лицензионна дейност, се определя като 1/8 от утвърдените годишни оперативни разходи за лицензионната дейност, като не се включват разходи за амортизации и разходи за обезценка на несъбираеми вземания. Прилагайки този принцип е извършена корекция по отношение на заявления от дружеството необходим оборотен капитал в размер на 3 263 хил. лв.

4. Експлоатационни и административни разходи за дейността „разпределение на тягова електрическа енергия“.

При изчисляване на експлоатационните и административни разходи за дейността „разпределение на тягова електрическа енергия“ са взети предвид стойността на заявените от дружеството разходи за експлоатация и поддръжка и административни разходи и разходи с общо предназначение, като са намалени с разходите за закупена електрическа енергия за технологичен разход. В тази връзка експлоатационните и административни разходи за дейността „разпределение на тягова електрическа енергия“ са изчислени на 23 545 хил. лв.

5. Норма на възвръщаемост.

Не са извършвани корекции на предложената от ДП НКЖИ стойност на нормата на възвръщаемост.

В резултат на направените корекции на ценообразуващите елементи, цената за разпределение на тягова електрическа енергия по железопътните мрежи за първата ценова година на третия регулаторен период е в размер на 0,13403 лв./kWh, без ДДС, при необходими годишни приходи – 36 330 хил. лв. и пренесена електрическа енергия – 271 068 MWh.

На основание чл. 43, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, във връзка с чл. 13, ал. 5, т. 2 от Закона за енергетиката, предлагаме Комисията да вземе следните

РЕШЕНИЯ:

- 1. Да приеме доклада.**

2. Да насрочи открито заседание за разглеждане на доклада по т. 1, на което да бъдат поканени представители на заявителя.

3. Приетият доклад, датата и часът на откритото заседание да бъдат оповестени на интернет страницата на КЕВР.